

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ ОК 13-2026
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфер обслуговування

28 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
освітньо-професійна програма «Туризм»
факультет бізнесу та сфер обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено на засіданні кафедри
туризму та готельно-ресторанної
справи

26 серпня 2025 р., протокол №5

Завідувач кафедри

Альона КЛИМЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

Валентина ЛЮБЧЕНКО

Розробник: к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Віталіна КАЛЕНСЬКА

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємств» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійна програма «Туризм» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 27 серпня 2024 р., протокол № 9.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
		42 год.	-
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємств» є формування у студентів системного уявлення про економічні засади функціонування та розвитку підприємств як основної ланки національної економіки, набуття знань і навичок щодо аналізу, планування та управління економічною діяльністю підприємств різних форм власності та сфер діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння базових понять та категорій економіки підприємств;
- вивчення механізмів формування собівартості продукції, ціноутворення, прибутку та рентабельності;
- ознайомлення з принципами організації та планування виробничої діяльності підприємства;
- формування навичок аналізу економічної ефективності діяльності підприємства;
- дослідження способів оптимізації використання ресурсів підприємства (трудових, матеріальних, фінансових);
- вивчення особливостей стратегічного розвитку підприємств та управління конкурентоспроможністю;
- набуття вмінь застосовувати економічні знання в процесі прийняття управлінських рішень на рівні підприємства;

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійна програма «Туризм»:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК03.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК04.Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК07.Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК09.Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК10.Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

СК11.Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

СК16.Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»:

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності, суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 5

ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- керування часом: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади функціонування підприємств у туристичній галузі

Тема 1. Вступ до економіки підприємств (ЗК04, ЗК09, СК10, ПРН02)
Поняття підприємства як економічної одиниці. Роль підприємств у національній економіці. Основи класифікації підприємств. Правові форми підприємств у сфері туризму. Структура курсу та методи навчання. Взаємозв'язок з іншими економічними дисциплінами.

Тема 2. Цілі та функції підприємства. Організаційно-правові форми (ЗК04, ЗК09, СК16, ПРН02, ПРН15)

Цілі діяльності підприємств. Види підприємств у туристичній сфері. Організаційна структура управління. Економічна самостійність. Вибір форми підприємства відповідно до ринкових умов.

Тема 3. Ресурсне забезпечення підприємства (ЗК03, ЗК04, СК11, СК16, ПРН02)
Ресурси підприємства: трудові, матеріальні, фінансові. Особливості управління персоналом у туризмі. Основні фонди та оборотні засоби підприємств. Економічна ефективність використання ресурсів.

Тема 4. Витрати підприємства і собівартість продукції (ЗК04, ЗК09, СК16, ПРН02)
Класифікація витрат. Постійні і змінні витрати. Калькуляція собівартості. Методи розрахунку собівартості в туризмі. Шляхи зниження витрат і оптимізації господарських процесів.

Тема 5. Доходи, прибуток і рентабельність підприємства (ЗК04, ЗК09, СК16, ПРН02)
Формування доходів. Структура прибутку. Показники рентабельності. Податки та розподіл прибутку. Роль прибутку в забезпеченні розвитку підприємства. Особливості формування доходів туристичних підприємств.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Управління економічною діяльністю підприємства

Тема 6. Планування діяльності підприємства (ЗК04, ЗК09, СК10, СК16, ПРН02, ПРН15)
Типи планів. Стратегічне, тактичне та оперативне планування. Бізнес-план: структура, розробка, оцінка. Особливості планування в туристичному бізнесі.

Тема 7. Інвестиційна діяльність підприємства (ЗК04, ЗК07, ЗК09, СК16, ПРН02, ПРН15)
Поняття інвестицій. Види інвестицій. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів. Джерела фінансування. Ризики інвестиційної діяльності.

Тема 8. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства (ЗК04, ЗК09, СК16, ПРН02)
Фінансова звітність підприємства. Горизонтальний і вертикальний аналіз. Аналіз фінансових коефіцієнтів. Методи діагностики фінансового стану підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 7

Тема 9. Інноваційна діяльність підприємства (ЗК04, ЗК07, СК10, СК11, ПРН02, ПРН15) Інновації та їх види. Цикл інноваційного процесу. Впровадження інновацій в туристичному підприємстві. Інформаційні технології та цифрові рішення в управлінні підприємством.

Тема 10. Конкурентоспроможність підприємства (ЗК04, ЗК07, ЗК09, СК10, ПРН02, ПРН15) Фактори конкурентоспроможності. Показники та методи її оцінювання. Маркетинг як інструмент забезпечення конкурентних переваг. Стратегії конкурентної поведінки підприємства в туристичній галузі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади функціонування підприємств у туристичній галузі								
Тема 1. Вступ до економіки підприємств	4	-	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Цілі та функції підприємства. Організаційно-правові форми	4	2	-	2	-	-	-	-
Тема 3. Ресурсне забезпечення підприємства	8	2	4	2	-	-	-	-
Тема 4. Витрати підприємства і собівартість продукції	12	4	6	2	-	-	-	-
Тема 5. Доходи, прибуток і рентабельність підприємства	13	1	6	6	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	1	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	42	10	18	14	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Управління економічною діяльністю підприємства								
Тема 6. Планування діяльності підприємства	10	1	2	5	-	-	-	-
Тема 7. Інвестиційна діяльність підприємства	10	1	2	5	-	-	-	-
Тема 8. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	10	1	4	5	-	-	-	-
Тема 9. Інноваційна діяльність підприємства	10	1	2	5	-	-	-	-
Тема 10. Конкурентоспроможність підприємства	7	1	4	8	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	1	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	48	6	14	28	-	-	-	-
ВСЬОГО	90	16	32	42	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19_ / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади функціонування підприємств у туристичній галузі			
1	Тема 1. Вступ до економіки підприємств	2	-
2	Тема 2. Цілі та функції підприємства. Організаційно-правові форми	-	-
3	Тема 3. Ресурсне забезпечення підприємства	4	-
4	Тема 4. Витрати підприємства і собівартість продукції	6	-
5	Тема 5. Доходи, прибуток і рентабельність підприємства	6	-
Змістовий модуль 2. Управління економічною діяльністю підприємства			
6	Тема 6. Планування діяльності підприємства	2	-
7	Тема 7. Інвестиційна діяльність підприємства	2	-
8	Тема 8. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	4	-
9	Тема 9. Інноваційна діяльність підприємства	2	-
10	Тема 10. Конкуентоспроможність підприємства	4	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади функціонування підприємств у туристичній галузі		
1	Тема 1. Вступ до економіки підприємств 1. Дайте визначення поняття «економіка підприємства». 2. Назвіть і охарактеризуйте основні функції підприємства. 3. Охарактеризуйте підприємство як відкрите виробничо-економічне утворення. 4. Складіть схему внутрішнього середовища підприємства. 5. Порівняйте підприємство як економічну систему та як суб'єкта ринку. 6. Визначте роль підприємств у формуванні ВВП.	2
2	Тема 2. Цілі та функції підприємства. Організаційно-правові форми 1. Назвіть основні організаційно-правові форми підприємств в Україні.	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
	2. У чому різниця між приватним підприємством, товариством з обмеженою відповідальністю та акціонерним товариством? 3. Наведіть приклади підприємств різних форм власності у вашому регіоні. 4. Визначте переваги та недоліки кожної форми господарювання. 5. Розробіть таблицю порівняння прав і обов'язків засновників у різних типах підприємств.	
3	Тема 3. Ресурсне забезпечення підприємства 1. Які види ресурсів використовує підприємство? 2. Як оцінити ефективність використання трудових ресурсів? 3. Що таке фондівдача та фондистіксть? 4. Поясніть поняття оборотних і необоротних активів. 5. Складіть приклад ресурсного балансу умовного підприємства.	2
4	Тема 4. Витрати підприємства і собівартість продукції 1. Класифікуйте витрати підприємства за різними ознаками. 2. Що включає повна собівартість продукції? 3. Поясніть поняття маржинального доходу. 4. Розрахуйте приклад калькуляції витрат на умовну туристичну послугу. 5. Опишіть методи оптимізації витрат.	2
5	Тема 5. Доходи, прибуток і рентабельність підприємства 1. Назвіть джерела доходів підприємства. 2. Що таке операційний, валовий і чистий прибуток? 3. Визначте рентабельність продажів, активів і капіталу на прикладі. 4. Поясніть, як прибуток впливає на інвестиційну привабливість підприємства.	6
Змістовий модуль 2. Управління економічною діяльністю підприємства		
6	Тема 6. Планування діяльності підприємства 1. Назвіть основні види планування. 2. Складіть приклад структури бізнес-плану. 3. Як здійснюється стратегічне планування на підприємстві? 4. Розробіть план продажів для умовного туристичного підприємства.	5
7	Тема 7. Інвестиційна діяльність підприємства 1. Поясніть, що таке інвестиції та які бувають їх види. 2. Розрахуйте чисту приведену вартість інвестиційного проєкту (NPV). 3. Назвіть внутрішні і зовнішні джерела фінансування інвестицій. 4. Оцініть інвестиційну привабливість туристичного об'єкта.	5
8	Тема 8. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства 1. Які методи аналізу використовуються для оцінки ефективності діяльності підприємства? 2. Проаналізуйте рентабельність підприємства за допомогою	5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
	реальних даних (або умовних). 3.Складіть порівняльну характеристику фінансових коефіцієнтів (ліквідність, платоспроможність, оборотність).	
9	Тема 9. Інноваційна діяльність підприємства 1. Що таке інновація та які її види? 2. Назвіть приклади інновацій у туристичному секторі. 3. Які бар'єри гальмують інноваційну діяльність підприємства? 4.Оцініть вплив цифровізації на прибутковість туристичних підприємств.	5
10	Тема 10. Конкурентоспроможність підприємства 1. Що таке конкурентна стратегія? 2. Які фактори впливають на конкурентоспроможність? 3.Проаналізуйте конкурентне середовище одного з туристичних підприємств. 4. Складіть SWOT-аналіз підприємства туристичної галузі. 5. Запропонуйте шляхи покращення конкурентних позицій обраного підприємства.	8
РАЗОМ		42

7. Індивідуальні самостійні завдання

1. Підготувати у вигляді презентації (PowerPoint / Canva / Google Slides)

Дослідження видатних українських підприємців та економістів

Підготувати короткі біографічні відомості та розповісти про діяльність у сфері економіки, підприємництва та менеджменту таких особистостей:

- Євген Чикаленко – аграрій, громадський діяч, меценат, фінансист
- Левко Лук'яненко – економіст, політик, громадський діяч
- Богдан Гаврилишин – економіст-міжнародник, радник у світових економічних інституціях
- Віктор Пинзеник – вчений-економіст, экс-міністр фінансів України
- Олександр Пасхавер – фахівець із мікроекономіки, реформатор
- Ігор Бураковський – керівник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій
- Сергій Тігіпко – банкір, підприємець, економіст
- Валерій Гесць – академік, дослідник економічної безпеки
- Тетяна Єфименко – вчена в галузі фінансів, державного управління
- Андрій Длігач – економіст, футуролог, стратег і підприємець

У презентації слід коротко охарактеризувати:

- фахову діяльність особи;
- внесок у розвиток економіки/підприємництва в Україні;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 12

- приклади реальних рішень, впроваджень, ініціатив, проєктів;
- вплив і актуальність ідей у сучасних умовах.

2. Онлайн-курс і есе

Пройти онлайн-курс на платформі за вибором, з тематики:

«Фінансова грамотність», «Підприємництво для всіх», «Економіка для громадян», «Бюджет підприємства», або подібної, що відповідає профілю дисципліни.

Після проходження:

- Надати електронний сертифікат про проходження курсу;
- Написати есе на тему:

«Економічна культура підприємця як основа успішного бізнесу в Україні» або «Чи є фінансова грамотність критичною умовою для ефективного управління підприємством?»

➤ Технічні вимоги до есе:

- Обсяг: до 2 сторінок формату А4
- Шрифт: Times New Roman, 14 кегль
- Інтервал: 1,5
- Стиль: аргументований виклад із прикладами з сучасної України

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності, суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, підготовка доповідей, написання есе, тез)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 13

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності, суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання та захист практичних завдань, виконання вправ, кейсів і т.п. – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань
ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.	– Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі екзамену.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 14

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	48
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	12
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):	20
Перемога (участь) у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, міжнародних конкурсах за фахом	10 (5)
Підготовка наукових статей	10
Підготовка (презентація) тез доповідей наукових конференцій	5 (10)
Участь у засіданнях наукового гуртка	5
Участь у вебінарах, семінарах, зустрічах із фахівцями сфери та стейкхолдерами	5
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10
Участь у дискусії	5
Виконання тестових завдань	15
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	18
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	48

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{H3} = (P_{B100} \times BK_B + P_{UD100} \times BK_{UD} + P_{...} \times BK_{...}) \times K_{H3}, \quad (1)$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 15

де P_{H3} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_{B100} , P_{UD100} , $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_B$, $ВК_{UD}$, $ВК_{...}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань модульного контролю	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 16

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. _19_ / 17

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Підприємство	Enterprise / Business entity
2	Витрати	Costs / Expenditures
3	Прибуток	Profit
4	Рентабельність	Profitability
5	Доходи	Revenues
6	Собівартість	Cost price / Prime cost
7	Капітал	Capital
8	Активи	Assets
9	Пасиви	Liabilities
10	Основні засоби	Fixed assets
11	Оборотні засоби	Current assets
12	Ресурси підприємства	Enterprise resources
13	Фондовіддача	Capital productivity
14	Бізнес-план	Business plan
15	Стратегія підприємства	Enterprise strategy
16	Інвестиції	Investments
17	Інновації	Innovations
18	SWOT-аналіз	SWOT analysis
19	Ціноутворення	Pricing
20	Конкурентоспроможність	Competitiveness

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 18

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
21	Фінансово-економічний аналіз	Financial and economic analysis
22	Господарська діяльність	Economic activity
23	Управління витратами	Cost management
24	Економічна ефективність	Economic efficiency
25	Калькуляція	Costing

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бутко М. П., Костирко Л. В. Економіка підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 472 с.
2. Гудзинський О. Д., Чумаченко І. М. Основи економіки підприємства. Київ: Знання, 2020. – 400 с.
3. Зайцева О. М., Лінчевська О. А. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків: Факт, 2019. – 358 с.
4. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посібник. Київ: Новий Світ – 2000, 2022. – 512 с.
5. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент підприємства. Київ: Ніка-Центр, 2021. – 640 с.

Допоміжна література

1. Скібіцький О. М. Стратегія підприємства. Київ: КНЕУ, 2019. – 276 с.
2. Герасимчук В. Г. Економіка підприємства туристичного бізнесу. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. – 294 с.
3. Мних Є. В. Фінансово-економічний аналіз. Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 468 с.
4. Крамаренко Г. О. Інноваційна діяльність підприємства. Харків: ХНЕУ, 2020. – 288 с.
5. Бойко В. А., Олійник О. В. Планування діяльності підприємства. Київ: Кондор, 2018. – 312 с.
6. Павлова Г. М. Конкурентоспроможність підприємств: теорія і практика. Львів: ЛНУ, 2021. – 320 с.
7. Апанасенко Г. М. Фінанси підприємств. Київ: Ліра-К, 2020. – 368 с.
8. Козак Ю. Г., Корецький В. І. Мікроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. – 398 с.
9. Білоус Г. І. Економічна діагностика. Київ: Університетська книга, 2020. – 286 с.
10. Кузьмін О. Є. Економіка і стратегія розвитку підприємств. Львів: ЛНУ ім. І.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК13 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 19

Франка, 2019. – 390 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Міністерства економіки України – <https://www.me.gov.ua>
2. Державна служба статистики України – <https://ukrstat.gov.ua>
3. Освітній портал Prometheus – курси з економіки та фінансів – <https://prometheus.org.ua>
4. Портал відкритих даних для бізнесу – <https://opendata.gov.ua>
5. Європейська платформа з підприємництва та інновацій (EEN) – <https://een.ec.europa.eu>
6. Бібліотека електронних підручників КНЕУ – <https://library.kneu.edu.ua>
7. Науково-освітній ресурс «Економіст онлайн» – <https://economistua.com>
8. Бізнес-видання Mind.ua – <https://mind.ua>
9. Український тиждень – Економіка – <https://tyzhden.ua/Economics>
10. Журнал Forbes Україна (бізнес, ринок, кейси підприємств) – <https://forbes.ua>